

Schriftelijke vragen

ex Artikel 36 Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar

Datum	27-02-2024	Datum verzending	27 februari 2024
Nummer vraag	301	Behandelaar	L. Devies
Ons zaaknummer	Z/24/083755/385070	Portefeuillehouder	Wethouder Bloemendaal
		Bijlage	n.v.t.
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen 301 ex art. 36 RvO raadslid Ettema CDA inzake H9 - GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden		

Geachte Raad,

Door raadslid Ettema van de CDA-fractie zijn op 13 februari 2024 vragen gesteld met betrekking tot de H9 – GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. In november 2023 is de raad geïnformeerd over de regionale samenwerking en de ontwikkelingen op het gebied van de uitvoering van de Jeugdwet en de inkoop n.a.v. het Haags Toekomstperspectief Jeugd- en Gezinshulp (Z/23/080767/371349). Hieronder wordt de context geschetst waarbinnen die ontwikkelingen plaatsvinden. De beantwoording van de vragen van raadslid Ettema treft u daaronder aan.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet met als doel dat alle kinderen en jongeren gezond, kansrijk en veilig kunnen opgroeien. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor alle vormen van hulp en ondersteuning variërend van licht ambulant tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg, al dan niet met verblijf. Oftewel, de gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van de verschillende vormen van jeugdzorg, te weten:

- Jeugdhulp (hulp aan jeugdigen met een verstandelijke beperking en bij opvoedproblemen) en JeugdhulpPlus;
- Jeugdbescherming (ondertoezichtstelling, voogdij);
- Jeugdreclassering (gedwongen of vrijwillig toezicht en begeleiding).

Onder deze verantwoordelijkheid in het kader van de Jeugdwet valt ook de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. voor- en vroegschoolse educatie en voorlichting vanuit het consultatiebureau of hulp van het Sociaal Team.

Wassenaar en de Jeugdhulpregio Haaglanden

De gemeente Wassenaar koopt jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering regionaal in via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH). Wij doen dit vanwege de schaal waarop de hulpverleningsorganisaties werken en de beschikbaarheid van specialistische zorg en expertise. Daarnaast zijn er zeker voor kleine gemeenten als Wassenaar efficiëntie- en schaalvoordelen te behalen, en hebben we in regionaal verband meer inkoopkracht. Ook nemen de uitvoeringslasten voor zowel gemeenten als aanbieders af als zij de specialistische jeugdhulp regionaal organiseren en inkopen.

In de raadsinformatiebrief van 14 december 2022 hebben we u geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen de jeugdhulpregio Haaglanden en het Haags Toekomstperspectief (Z/22/071649/327603). Den Haag treedt niet uit de Gemeenschappelijke Regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (GR SbJH). Den Haag gaat alleen een deel van de ambulante en specialistische jeugdhulp zelf inkopen. Ten aanzien van de overige specialistische jeugdhulp, de jeugdbescherming en de jeugdreclassering blijft de gemeente Den Haag wél onderdeel van de huidige regionale inkoop en blijft de H9 als collectief gezamenlijk optreden¹.

Vraag 1. Waarom zijn Den Haag en de overige H9-gemeenten niet gezamenlijk tot verbetering voor de ambulante jeugdzorg gekomen?

Antwoord 1.

De deelnemende gemeenten van de H9 in Haaglanden (Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer) hebben de toegang op een eigen wijze ingericht en daarmee is de ambulante jeugdhulp lokaal op verschillende manieren vormgegeven. De verschillende richtingen c.q. lokale invulling heeft o.a. te maken met dat de gemeenten in Haaglanden zeer verschillend zijn van aard en omvang. Dit vraagt om maatwerk per gemeente.

¹ Nadere specificatie van vormen van jeugdhulp die onderdeel blijven van de (boven)regionale contractering: hoogspecialistische jeugdhulp, intramurale jeugdhulp inclusief JeugdhulpPlus, pleegzorg, gezinshuizen en zwaardere woongroepen, ambulant forensische jeugdhulp buiten, dyslexiediagnostiek en dyslexiebehandeling, crisisopvang (zowel ambulant als verblijf), jeugdbescherming, jeugdreclassering en Landelijk Transitie Arrangement.

De gemeente Den Haag heeft de ambitie uitgesproken om vanaf 1 januari 2024 toe te werken naar een nieuw inkoopmodel voor jeugdhulp, waarbij o.a. wordt toegewerkt naar minder aanbieders. Vanuit deze ambitie heeft de gemeente Den Haag ervoor gekozen om lokaal een groot deel van de preventieve jeugdhulp (waaronder jeugdgezondheidszorg), de basiszorg (wijkjeugdteams) en de ambulante jeugdhulp door twee gebiedsgerichte samenwerkingsverbanden middels populatiebesteding² aan te bieden. Dit houdt in dat de gemeente Den Haag is opgedeeld in twee percelen waarbinnen een beperkt aantal aanbieders werkzaam is. Per perceel is er één budget, met minder administratieve lasten. Als grote gemeente heeft Den Haag meer slagvaardigheid, waardoor Den Haag deze keuze ook heeft kunnen maken.

Vraag 2. Zijn de stappen die Den Haag heeft gezet ook voor onze gemeente een goede manier om zowel tot verbetering van de jeugdzorg te komen als de kosten terug te dringen en daarna beheersbaar te houden?

Antwoord 2.

De gemeente Den Haag kan deze stappen zetten vanwege het volume en de slagvaardigheid. Daarnaast kent de gemeente Den Haag andere grootstedelijke problematiek dan onze gemeente. Het initiatief van Den Haag heeft regionaal geleid tot een meer inhoudelijk gesprek over jeugdhulp en samenwerking en vanuit welke waarden de gemeenten willen sturen op de jeugdhulp. Het initiatief van Den Haag wordt gevolgd net als de overige initiatieven rond ambulante jeugdhulp in de regio Haaglanden en daarbuiten. Dat is ook een onderdeel van het samen leren zoals verwoord in de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026.

Vraag 3. Waarom is er destijds gekozen voor een 'open house' constructie? Welke constructies zijn nog meer mogelijk?

Antwoord 3.

Zoals opgenomen in de inkoopstrategie regio Haaglanden 2020-2024 is gekozen voor het "open house"-constructie. Open house is een toelatingssysteem voor de levering van (zorg)voorzieningen op basis van een vooraf bekendgemaakte toelatingsprocedure. Hiervoor is gekozen omdat deze methode mogelijkheden biedt voor doorontwikkeling, resultaatsturing, flexibiliteit en keuzevrijheid van cliënten. Er zijn verschillende constructies mogelijk, bijvoorbeeld de klassieke aanbesteding op

² Bij populatiebesteding geeft de gemeente alle betrokken aanbieders samen één budget om een maatschappelijke opdracht, zoals jeugdzorg, voor een bepaalde groep inwoners te realiseren ([Movisie](#)). In het geval van het initiatief van Den Haag is die populatie afgebakend per gebied.

basis van economisch meest voordelige aanbidding (EMVI). Meer informatie over de verschillende mogelijke constructies, bekostigingsvormen e.d. treft u aan op de website van het Nederlands Jeugdinstituut.

Vraag 4. Hoe kunnen we als overige H9-gemeenten ook zelf eisen stellen aan de kwaliteit van de zorgaanbieders?

Antwoord 4.

Het initiatief van Den Haag is niet voortgekomen uit een slechte kwaliteit van de zorgaanbieders. Als overige H8-gemeenten is het nu al mogelijk om ook zelf eisen te stellen aan de kwaliteit van de zorgaanbieders, en dat wordt ook al gedaan. In de overeenkomsten, productomschrijvingen en de werkinstructies zijn de kwaliteitseisen opgenomen. Daarnaast hebben de verschillende sectoren ook nog de eigen kwaliteitscriteria waaraan zij moeten voldoen.

Vraag 5. Kunt u aangeven hoe wij met de overige H9-gemeenten kunnen zorgen, dat we meer gekwalificeerde en minder aanbieders krijgen?

Antwoord 5.

Alle gecontracteerde jeugdhulpaanbieders van de overige 8 gemeenten uit de H9 voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. In de regio Haaglanden zijn circa 180 jeugdhulpaanbieders gecontracteerd. Echter, niet alle gecontracteerde aanbieders zijn actief binnen de individuele gemeenten in de regio Haaglanden. Het is mogelijk om toe te werken naar minder aanbieders. Dit is een scenario om in de toekomst nader te onderzoeken.

Vraag 6. Wat zijn de effecten op de kosten en organisatie van het Servicebureau na aanleiding van het vertrek van de gemeente Den Haag?

Antwoord 6.

Er is geen sprake van een vertrek van de gemeente Den Haag. De gemeente Den Haag blijft onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden conform artikel 20. De regionale samenwerking blijft van kracht.

Voor wat betreft de effecten op de kosten en organisatie van het Servicebureau; zoals aangegeven in de raadsinformatiebrief Ontwikkelingen Jeugdhulpregio Haaglanden (Z/23/080767/371349) is er geen sprake van effecten op de kosten en organisatie van het Servicebureau. Echter, dit zal naar verwachting op termijn onderwerp van gesprek worden in de regio, gezien het amendement van de gemeenteraad Den Haag inzake Zienswijze 6e gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden.

Vraag 7. Welke invloed heeft dit op de onderlinge samenwerking/overleggen binnen en tussen de beleidsafdelingen van de gemeenten (DH en overige)?

Antwoord 7.

Op dit moment kan worden gesteld dat het besluit van Den Haag regionaal leidt tot een meer inhoudelijk gesprek over jeugdhulp en samenwerking en vanuit welke waarden de gemeenten willen sturen op de jeugdhulp. Daarnaast ontstaat meer dan voorheen het gesprek over wat gemeenten van elkaar kunnen leren.

Het besluit van Den Haag en de vaststelling van de Hervormingsagenda Jeugd hebben ertoe geleid dat de governance wordt herbezien, en ook hoe we de jeugdhulp nog effectiever en doelmatiger in kunnen zetten zodat er op de lange termijn meer continuïteit komt.

Vraag 8. In hoeverre heeft deze wijziging effect op de status van de huidige en aanstaande contracten, ook waar het aanbieders betreft die in Den Haag en de overige gemeenten acteren?

Antwoord 8.

Zoals in de eerder gestuurde impactanalyse door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en de review (Z/23/080767/371349) van Berenschot naar voren is gekomen, heeft de wijziging geen effect op de huidige overeenkomsten. Wanneer de 8 gemeenten van de H9 naar de toekomst toe de overeenkomsten willen wijzigen dan is dat mogelijk.

Vraag 9. Welke invloed heeft het uittreden van een 500.000+ gemeente op de slagvaardigheid van de groep?

Antwoord 9.

Er is geen sprake van uittreden van een 500.000+ gemeente. De gemeente Den Haag blijft onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en de regionale samenwerking blijft van kracht. In de impactanalyse zijn diverse risico's benoemd en de genomen beheersmaatregelen. Naar aanleiding daarvan zijn er inmiddels afspraken in gang gezet, waardoor de mogelijke risico's van het Haags Toekomstperspectief in algemene zin beperkt en beheersbaar zijn en blijven. In de komende periode wordt gemonitord of er effecten ontstaan en of het noodzakelijk is om aanvullende beheersmaatregelen te treffen.

Vraag 10. In hoeverre behouden en/of krijgen deelnemende gemeenten flexibiliteit en/of aanbod in hun voorzieningenpakket?

Antwoord 10.

De flexibiliteit blijft aanwezig. Het is wel wenselijk om samen te werken en samen op te trekken om ook lokale ambities te realiseren, omdat daarmee ook verhoging van administratieve lasten kan worden voorkomen.

Vraag 11. Welk risico lopen de deelnemende gemeenten door schaalverlies bij aanbieders van zorg door het 'vertrek' van DH?

Antwoord 11.

De risico's zijn benoemd in de impactanalyse (door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden) en de review van de impactanalyse (door Berenschot). De conclusie is dat de risico's, mede door de gemaakte afspraken gedurende de dialoofase (onderdeel van het Haagse aanbestedingstraject in 2023), in algemene zin beperkt en beheersbaar zijn. Voor Wassenaar is het van groot belang om de samenwerking in Haaglanden in stand te houden.

Vraag 12. Heeft de 'scheiding van de markten' effect op maatschappelijke verantwoordelijkheid van bestaande dan wel grote aanbieders om 'over de grenzen heen' steun, bijstand of intervisie te bieden?

Antwoord 12.

Nee, dit is niet het geval. In de beheersmaatregelen bij de impactanalyse zijn afspraken gemaakt zodat de dienstverlening niet wijzigt als gevolg van de inrichtingskeuze van Den Haag.

Vraag 13. Welke mogelijkheden hebben de gemeenten om hierin een actieve rol te spelen?

Antwoord 13.

Gemeenten hebben in 2022 en in 2023 constructief samengewerkt om de mogelijke impact in beeld te brengen en beheersmaatregelen te realiseren waar dat nodig werd geacht. Gemeenten hebben een actieve rol gespeeld en blijven actief samenwerken om de jeugdhulp in Haaglanden te verbeteren. Ook in de toekomst blijft juist die regionale samenwerking binnen de H9 noodzakelijk.

Vraag 14. Hoe ziet de nieuwe governance van de H-overig eruit?

Antwoord 14.

Er is geen nieuwe governance. Echter, de diverse ontwikkelingen in de regio Haaglanden maken het noodzakelijk om de samenwerking in Haaglanden rond jeugdhulp ook in de toekomst te

bestendigen. De governance moet een continue onderwerp van gesprek blijven zodat die ook aan blijft sluiten bij de regionale ambities. Dit zou kunnen leiden tot aanpassingen in de governance van de netwerksamenwerking en de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden van de H9.

**Vraag 15. Kan het college aangeven hoe de toegang binnen de gemeente is geregeld?
Wat voor rol heeft of kan een wijkteam hierin spelen?**

Antwoord 15.

De gemeentelijke toegang wordt gevormd door het Sociaal Team Wassenaar, een samenwerkingsverband tussen belangrijke organisaties voor Wassenaar die veel kennis en kunde in huis hebben. De consulenten Jeugdwet en Wmo van de gemeente Wassenaar vormen samen met medewerkers van de Stichting MEE Zuid-Holland Noord, de Stichting Kwadraad, de Wassenaarse Schooladviesdienst (SAD), de Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar (SMOW), Gro-Up Jongerenwerk, JGZ Zuid-Holland West en Prodeba (jeugd-GGZ) het Sociaal Team Wassenaar. Hierbinnen nemen MEE en Kwadraad de toegang voor hun rekening en kunnen alle vragen van onze inwoners (0-100 jaar) aan hun gesteld worden. Zij zorgen ervoor dat vragen direct beantwoord worden, of worden beantwoord door de desbetreffende partner in het Sociaal Team Wassenaar. Zo zorgen we ervoor dat op lokaal niveau tijdig de passende hulp en ondersteuning wordt ingezet.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.